

ΤΟ ΓΙΑΤΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΛΗΨΗΣ ΤΗΣ ΓΑΖΑΣ (από ισραηλινή σκοπιάς).

Η ανάλυση που ακολουθεί εξετάζει τις εξελίξεις από ισραηλινή σκοπιά. Είναι, άλλωστε, φυνισκό αφού προέρχεται από το INSS, το **Institute for National Security Studies (INSS)** – Ισραηλινού think tank που ασχολείται με ζητήματα **εθνικής ασφάλειας, στρατηγικής, τρομοκρατίας, κυβερνοπολέμου**, αλλά και με το ευρύτερο θεσμικό πλαίσιο της κοινωνικής και πολιτικής ανθεκτικότητας στο Ισραήλ. Οι Ανιχνεύσεις την δημοσιεύουν διότι με δεδομένη την φιλοισραηλινή οπτική της εξετάζει σε βάθος και ορθολογικά (για την οπτική της) τα τρία ενδεχόμενα που μπορεί να συμβούν στην Γάζα από εδώ και πέρα. Οι Ανιχνεύσεις δημοσιεύουν απόψεις και αναλύσεις όλων των πλευρών. Οι θέσεις τους διατυπώνονται με την αρθρογραφία των διαχειριστών τους.

Η επιλογή της κατοχής και της επιβολής στρατιωτικής διοίκησης έναντι άλλων εναλλακτικών λύσεων για τον τερματισμό του πολέμου

INSS Insight No. 2020, August 4, 2025

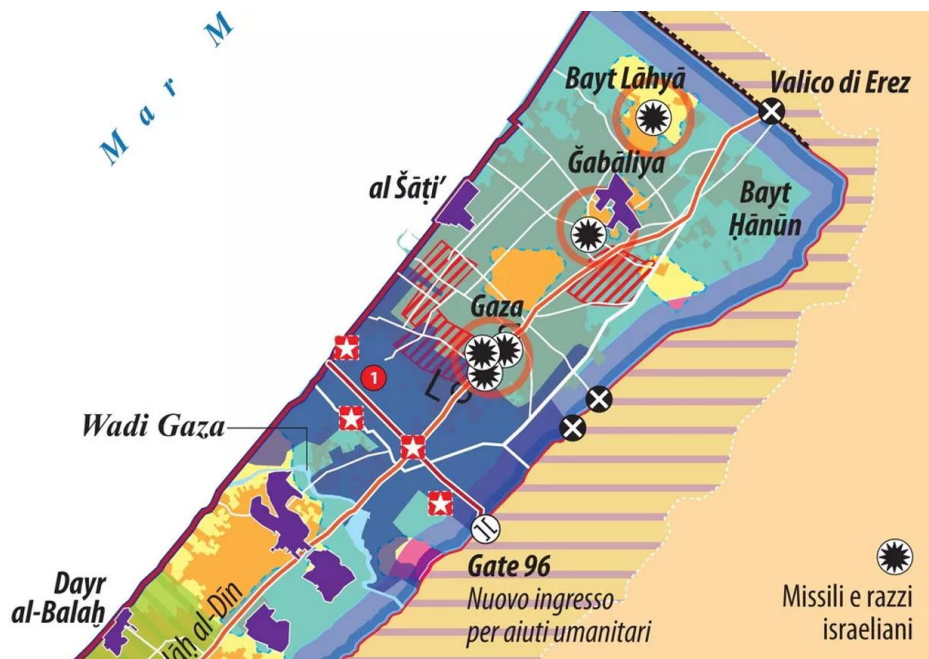
עברית

Kobi Michael

Yossi Kuperwasser

Στον πόλεμο στη Λωρίδα της Γάζας, το Ισραήλ αντιμετωπίζει μια επιλογή ανάμεσα σε **τρεις στρατηγικές εναλλακτικές**: την συνέχιση επιδίωξης συμφωνίας κατάπαυσης του πυρός για να εξασφαλιστεί η απελευθέρωση ορισμένων ομήρων, τηρώντας παράλληλα τον στόχο της διάλυσης και αποστρατιωτικοποίησης της Χαμάς· την αποδοχή του τερματισμού του πολέμου σύμφωνα με τους όρους της Χαμάς, με αντάλλαγμα την απελευθέρωση όλων των ομήρων· ή την κατοχή της Λωρίδας και την επιβολή προσωρινής στρατιωτικής διοίκησης, με την ελπίδα ότι αυτό θα οδηγήσει επίσης στην απελευθέρωση των ομήρων. Καθεμία από αυτές τις επιλογές συνεπάγεται σημαντικά κόστη παράλληλα με σχετικά πλεονεκτήματα, και καμία δεν υλοποιεί πλήρως τους στόχους του πολέμου.

Το παρόν άρθρο εξετάζει τις επιπτώσεις της κατοχής της Λωρίδας της Γάζας και πώς αυτή η επιλογή ανταποκρίνεται στους στόχους του πολέμου σε σύγκριση με τις άλλες δύο εναλλακτικές.

Επισκόπηση της Κατάστασης

Το Ισραήλ βρίσκεται σε πόλεμο στη Λωρίδα της Γάζας σχεδόν δύο χρόνια. Παρά το γεγονός ότι έχει προκαλέσει σημαντικές ζημιές στις δυνατότητες της Χαμάς, οι στόχοι του πολέμου δεν έχουν ακόμη επιτευχθεί. **Η Χαμάς εξακολουθεί να λειτουργεί, τόσο πολιτικά όσο και στρατιωτικά**, ως εξουσία διοίκησης σε σημαντικά τμήματα της Λωρίδας της Γάζας. Αν και αυτές οι περιοχές δεν καλύπτουν γεωγραφικά εκτεταμένα εδάφη, η σημασία τους έγκειται στο συμβολικό τους βάρος και στον ρόλο τους ως οργανωτικά προπύργια με πυκνό πληθυσμό. Για παράδειγμα, η Χαμάς ελέγχει την **περιοχή της Πόλης της Γάζας, τη δυτική Χαν Γιούνις, τα κεντρικά προσφυγικά στρατόπεδα και την περιοχή αλ-Μαουνάσι**, όπου διαμένει περίπου το ήμισυ του πληθυσμού της Λωρίδας. Επιπλέον, η Χαμάς έχει καταλάβει τον έλεγχο των περισσότερων ανθρωπιστικών βοθημάτων που εισέρχονται στη βόρεια Γάζα. Στρατιωτικά, η οργάνωση έχει προσαρμοστεί

στη νέα πραγματικότητα και λειτουργεί σε καθεστώς τρόμου και αντάρτικου πολέμου. Έχει σε μερικό βαθμό επανεγκαθιδρύσει τις δυνατότητές της και έχει ενισχύσει τις τάξεις της με νέους στρατολογηθέντες. Αν και αυτοί οι στρατολογηθέντες στερούνται κατάλληλης εκπαίδευσης και εμπειρίας, λειτουργούν ως «κρέας για τα κανόνια» σε αντάρτικες μάχες κατά του IDF και κάποιες φορές προκαλούν απώλειες, εκτός από την ανάληψη αρμοδιοτήτων αστυνόμευσης και επιβολής νόμου στα εδάφη υπό έλεγχο της Χαμάς.

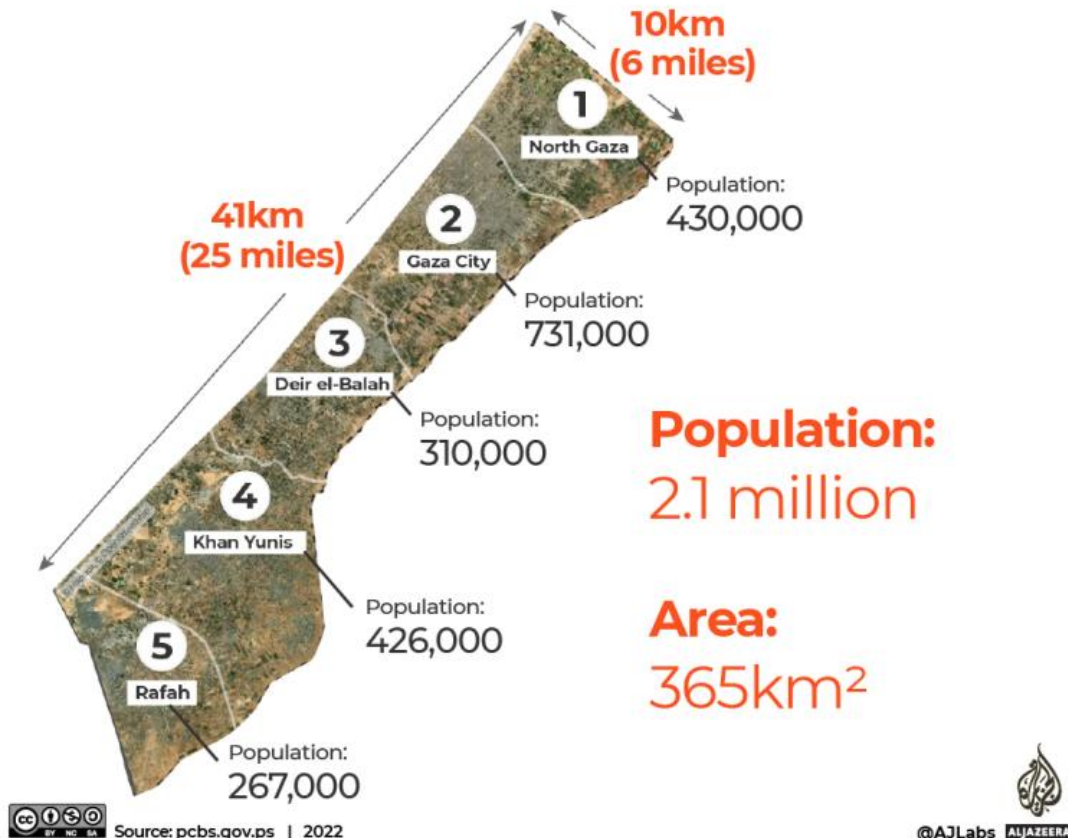
Οι προσπάθειες της Χαμάς για διατήρηση και αποκατάσταση των δυνατοτήτων της αποσκοπούν στην ανανέωση της απειλής της προς το Ισραήλ, η καταστροφή του οποίου παραμένει ο θεμέλιος σκοπός της οργάνωσης.

Οι πολιτικές δυνατότητες της Χαμάς επίσης παραμένουν ακέραιες. Στη βόρεια Γάζα, η Χαμάς συνεχίζει να επιβάλλει την εξουσία της πάνω στον πληθυσμό, συμπεριλαμβανομένης της εκτέλεσης υπόπτων συνεργατών με το Ισραήλ ή λεηλατών ανθρωπιστικής βοήθειας. Εξακολουθεί να ελέγχει τα δημοτικά συστήματα (αν και τώρα μέσω έκτακτων επιτροπών που έχουν αντικαταστήσει τα τοπικά συμβούλια), διαχειρίζεται την οικονομία στις περιοχές της, συμπεριλαμβανομένης της είσπραξης φόρων, και διατηρεί τον έλεγχο και την επιρροή της σε εγκαταστάσεις ανθρωπιστικής βοήθειας και καταυλισμούς, ιδίως σε εκείνους που λειτουργούν υπό την αιγίδα της UNRWA, όπου διαμένουν πολλοί εκτοπισμένοι. Στη νότια Γάζα και την αλ-Μαουάσι, η Χαμάς λειτουργεί σε ορισμένες περιοχές, ενώ σε άλλες ο έλεγχός της έχει αποδυναμωθεί, κυρίως λόγω της απώλειας ελέγχου στη διανομή βοήθειας και της αυξανόμενης δραστηριότητας της **ένοπλης ομάδας Αμπού Σαχάμπ, στην οποία ο IDF έχει παραχωρήσει τον έλεγχο μεγάλου μέρους της περιοχής** μεταξύ Χαν Γιούνις (δρόμος Μοραγκ) και Ράφα. Σε αυτές τις περιοχές, η Χαμάς επιδιώκει να διαταράξει τις προσπάθειες διανομής τροφίμων από το Ίδρυμα Ανθρωπισμού της Γάζας (GHF) μέσω εκφοβισμού, εμποδίζοντας τους αμάχους να φτάσουν σε κέντρα διανομής – ακόμη και μέσω πυρών – και στοχεύοντας σε τοπικές πρωτοβουλίες που υποστηρίζονται από το Ισραήλ.

PALESTINE

How big is Gaza?

The Gaza Strip has a population of **2.1 million people** and is one of the **most densely populated areas in the world**. Since 2008, Israel has waged **four wars on the Palestinian territory**, killing thousands of people, mostly civilians.

Το Ισραήλ δεν έχει επίσης ακόμη επιτύχει τον στόχο της δημιουργίας συνθηκών για την απελευθέρωση όλων των ομήρων του. Παρά τις πρόσφατες επιτυχίες του Ισραήλ στην ανάκτηση των σορών ορισμένων ομήρων, η Χαμάς εξακολουθεί να κρατά 20 ζωντανούς ομήρους και τα λείψανα άλλων 30. Είναι πιθανόν η Χαμάς να δυσκολεύεται να έχει πρόσβαση στα σώματα ορισμένων εκ των νεκρών ομήρων, είτε επειδή αυτοί κρατήθηκαν, δολοφονήθηκαν και ετάφησαν από άλλες ομάδες, είτε επειδή εκείνοι που τους έθαψαν δεν ζουν πλέον, ενώ η εκτεταμένη καταστροφή έχει αλλοιώσει τόσο πολύ το τοπίο ώστε ο εντοπισμός των ταφών να έχει καταστεί αδύνατος.

Παράλληλα, η Χαμάς συνεχίζει τις προσπάθειές της να διαμορφώσει την κοινή γνώμη τόσο σε διεθνές επίπεδο όσο και εντός της ισραηλινής κοινωνίας. Τα επιτεύγματά της είναι σημαντικά. Το αφήγημα της Χαμάς αναφορικά με τον αριθμό των θυμάτων στη Γάζα παρουσιάζει όλα τα θύματα ως αμάχους και κατηγορεί το Ισραήλ για γενοκτονία, λιμοκτονία και εγκλήματα πολέμου. Παράλληλα, αποκρύπτει τη δική της ευθύνη για το ξέσπασμα και τη συνέχιση του πολέμου, ιδίως τη χρήση αμάχων ως ανθρωπίνων ασπίδων και τη χρήση πολιτικών και ανθρωπιστικών εγκαταστάσεων για τρομοκρατικούς σκοπούς.

Το αφήγημα αυτό διαδίδεται από διεθνή μέσα ενημέρωσης και ανθρωπιστικές οργανώσεις και υιοθετείται από πολιτικούς ηγέτες. Υπό την πίεση των μέσων ενημέρωσης, των διανοουμένων και των πολιτικών τους βάσεων, και επηρεασμένοι από τη «πράσινο-κόκκινη» συμμαχία, αυτοί οι ηγέτες υιοθετούν ιδιαίτερα επικριτικές θέσεις απέναντι στο Ισραήλ, συμπεριλαμβανομένων απειλών για μποϊκοτάζ και κυρώσεις. Στο ισραηλινό πλαίσιο, η ηγεσία της Χαμάς στη Γάζα και στο εξωτερικό παρακολουθεί προσεκτικά τον δημόσιο λόγο, τις διαμαρτυρίες κατά της κυβέρνησης και την πίεση για επιστροφή των ομήρων και τερματισμό του πολέμου, καθώς και τη **συνεχιζόμενη πολιτική κρίση και αστάθεια του ισραηλινού πολιτικού συστήματος**.

Επιπλέον, από την οπτική της Χαμάς, το κίνητρο του Προέδρου των Ηνωμένων Πολιτειών Ντόναλντ Τραμπ και της κυβέρνησής του να επιτύχουν μια διπλωματική νίκη μέσω του τερματισμού του πολέμου και της εξασφάλισης της απελευθέρωσης των ομήρων θεωρείται ως πιθανών μοχλών πίεσης επί του Ισραήλ, ώστε αυτό να δείξει ευελιξία και να αποδεχθεί παραχωρήσεις στις διαπραγματεύσεις. Αυτή η εκτίμηση έχει οδηγήσει την ηγεσία της Χαμάς να παραμένει αμετακίνητη στις διαπραγματευτικές της θέσεις σχετικά με τη συμφωνία για τους ομήρους, τα αποτελέσματα του πολέμου και το μέλλον της Λωρίδας της Γάζας, αντιμετωπίζοντας τους ομήρους ως το πιο πολύτιμο διαπραγματευτικό της χαρτί.

Το Ισραήλ, από την πλευρά του, έχει παραμείνει σταθερό στην απόφασή του να μην τερματίσει τον πόλεμο χωρίς την επιστροφή όλων των ομήρων, την πλήρη διάλυση της Χαμάς ως στρατιωτικής και διοικητικής οντότητας, έναν μετασχηματισμό της κατάστασης ασφάλειας στη Γάζα που να εξαλείφει σημαντικές απειλές προς το Ισραήλ και τη διατήρηση της ελευθερίας επιχειρησιακής δράσης για «κούρεμα του γρασιδιού» [«Περιοδικές επιθέσεις» για να αποδυναμωθεί ο εχθρός, χωρίς μόνιμη λύση ή τελική νίκη σαν το γκαζόν: το κουρεύεις, αλλά πάντα ξαναφυτρώνει] όποτε αυτό είναι αναγκαίο, ακολουθώντας μοντέλο παρόμοιο με εκείνο που εφαρμόζεται στη **Ιουδαία και Σαμάρεια.**

Αξίζει να σημειωθεί ότι η ηγεσία της Χαμάς θεωρεί το **sumud (ακαμψία, σταθερότητα)** ως υπέρτατη αξία με θρησκευτική σημασία που υπερβαίνει το εθνικό περιεχόμενο. Η οργάνωση πιστεύει ότι η απλή επιβίωσή της ως κυρίαρχης ένοπλης δύναμης στη Γάζα, ακόμη και σε αποδυναμωμένη και κατεστραμμένη κατάσταση, συνιστά μορφή νίκης επί του Ισραήλ.

Κατά την άποψη της Χαμάς, η επίθεση της 7ης Οκτωβρίου ήταν δικαιολογημένη ενέργεια που προώθησε ουσιαστικά τον στόχο της καταστροφής του Ισραήλ, επανέφερε το Παλαιστινιακό στο προσκήνιο των περιφερειακών και διεθνών ατζεντών, και ανέκοψε τη διαδικασία εξομάλυνσης των σχέσεων μεταξύ Ισραήλ και αραβικών κρατών.

Η δικαιολόγηση της επίθεσης της 7ης Οκτωβρίου και η διατήρηση της ένοπλης παρουσίας της στη Γάζα αποτελούν υπαρξιακές αρχές για τη Χαμάς, καθιστώντας εξαιρετικά δύσκολη οποιαδήποτε υποχώρηση. Εάν η Χαμάς επιτύχει στους στόχους αυτούς, το αίσθημα επιτυχίας και νίκης που θα προκύψει δεν θα ενισχύσει μόνο την πρόθεσή της να ανασυγκροτήσει τις δυνάμεις της, αλλά θα ενθαρρύνει ολόκληρο τον «**άξονα της αντίστασης**» **με επικεφαλής το Ιράν**.

Επιπτώσεις της Κατάστασης για τα Συμφέροντα Ασφαλείας του Ισραήλ

Ο μόνος τρόπος να αποτραπεί η ανάκαμψη της Χαμάς είναι η πλήρης διάλυσή της ως αποτελεσματικής εξουσίας στη Λωρίδα της Γάζας, τόσο ως στρατιωτικής δύναμης όσο και ως διοικητικής οργάνωσης. Η φερόμενη προθυμία της Χαμάς να παραδώσει τον πολιτικό έλεγχο στην Παλαιστινιακή Αρχή ή σε τεχνοκρατικό σώμα είναι παραπλανητική, όσο συνεχίζει να αρνείται τον αφοπλισμό της. Εφόσον διατηρεί στρατιωτικές δυνατότητες, ακόμη και σημαντικά αποδυναμωμένες από τον πόλεμο, είναι πιθανό να ανασυγκροτήσει τη στρατιωτική της ισχύ, με την υποστήριξη του Ιράν, υπό το πρόσχημα των προσπαθειών ανοικοδόμησης και της ελευθερίας δράσης που θα της παρέχεται. Αυτό θα επιτρέψει στη Χαμάς να διατηρήσει de facto έλεγχο επί οποιασδήποτε πολιτικής διοικητικής εναλλακτικής εγκαθιδρυθεί στη Λωρίδα.

Ένα παράδειγμα αυτής της πραγματικότητας έλαβε χώρα στις 12 Ιουλίου 2025, όταν έξι ανώτερα στελέχη της Χαμάς και της Ισλαμικής Τζιχάντ, που συμμετείχαν στην ανασυγκρότηση στρατιωτικών δυνατοτήτων πέραν των απαιτούμενων για αντάρτικο πόλεμο, εξουδετερώθηκαν. Αυτά τα έξι άτομα

εντάσσονταν σε ευρύτερο πρότυπο παρόμοιων εξουδετερώσεων κατά τη διάρκεια εκείνου του μήνα. Μια οργάνωση που ενδιαφέρεται πραγματικά για κατάπαυση του πυρός και λήξη των εχθροπραξιών δεν θα επένδυε στην αποκατάσταση σημαντικών στρατιωτικών ικανοτήτων. Αυτό το πρότυπο δείχνει ότι η Χαμάς δεν προτίθεται να εγκαταλείψει τις στρατιωτικές της δυνατότητες. Το γεγονός ότι συνεχίζει αυτές τις προσπάθειες εν μέσω εντατικών επιχειρήσεων του IDF και σκληρών συνθηκών μάχης καταδεικνύει την κλίμακα και την ένταση των ενεργειών της ελλείψει πολέμου ή παρουσίας ισραηλινών στρατευμάτων στη Γάζα.

Το Νόημα της Διάλυσης της Χαμάς

Η πλήρης διάλυση της Χαμάς ως αποτελεσματικής εξουσίας δεν σημαίνει την εξόντωση κάθε ηγέτη και στελέχους, ούτε την καταστροφή κάθε ρουκέτας. Δεν σημαίνει επίσης την εξάλειψη της ιδεολογίας της Χαμάς ή την αφαίρεση της επιρροής της από τις καρδιές και τα μυαλά των Παλαιστινίων.

Αντίθετα, η διάλυση της Χαμάς σημαίνει την εξάλειψη της δυνατότητάς της να λειτουργεί ως οργανωμένη στρατιωτική και διοικητική αρχή στη Γάζα.

Αυτό περιλαμβάνει την απομάκρυνση της ικανότητάς της να επιβάλλει τον νόμο και την τάξη, να λειτουργεί δημοτικές υπηρεσίες και μηχανισμούς πολιτικής διοίκησης στη Γάζα — να διαχειρίζεται την ανθρωπιστική βοήθεια και να ελέγχει τη διανομή της, να εισπράττει φόρους και να εποπτεύει την τοπική οικονομία (έστω και περιορισμένα), να εμπνέει φόβο στον πληθυσμό και να ασκεί έλεγχο στην καθημερινή του ζωή.

Όσον αφορά τις στρατιωτικές της δυνατότητες, η Χαμάς διατηρεί σήμερα δύο ταξιαρχίες, την **Ταξιαρχία της Γάζας και την Ταξιαρχία της Χαν Γιούνις**. Αν και οι ταξιαρχίες αυτές δεν λειτουργούν πλήρως, εξακολουθούν να διαθέτουν ενεργούς διοικητές και διατηρημένες στρατιωτικές δομές. Η Χαμάς συνεχίζει να στρατολογεί νέους άνδρες, να τους εξοπλίζει και να τους εντάσσει σε υφιστάμενες μονάδες και σε επιχειρήσεις τρομοκρατίας και ανταρτοπόλεμου. Έχει επίσης επιτύχει να επαναφέρει την ανεξάρτητη δυνατότητα παραγωγής όπλων, βασιζόμενη σε υπολείμματα μη εκραγόντων βομβών του IDF και σε εγκαταστάσεις παραγωγής και κέντρα τεχνογνωσίας που δεν καταστράφηκαν.

Εάν η Χαμάς δεν διαλυθεί ως de facto διοικητική οντότητα στη Γάζα, ακόμα κι αν φαντάζει αποδυναμωμένη, δεν μπορεί να αναδειχθεί καμία βιώσιμη πολιτική εναλλακτική, και καμία πραγματική διαδικασία ανοικοδόμησης της περιοχής δεν μπορεί να ξεκινήσει. Δεν είναι δυνατόν να εγκαθιδρυθεί ασφαλής κατάσταση στη Γάζα και πέριξ αυτής, ούτε να εξαλειφθούν οι απειλές από επιδρομές στο Ισραήλ, εκτοξεύσεις ρουκετών και διαταραχή της ζωής των κατοίκων στη **δυτική Νεγκέβ** και πέραν αυτής. Ως εκ τούτου, θα ήταν εξαιρετικά δύσκολο να πειστούν οι κάτοικοι των κοινοτήτων της μεθορίου της Γάζας ότι είναι ασφαλές να επιστρέψουν ή να συνεχίσουν να ζουν στα σπίτια τους.

Οι Στρατηγικές Επιλογές του Ισραήλ και τα Πλεονεκτήματα και Μειονεκτήματά τους

Στην πράξη, το Ισραήλ αντιμετωπίζει μια επιλογή ανάμεσα σε **τρεις στρατηγικές επιλογές**, όλες εκ των οποίων συνεπάγονται σημαντικά κόσθη μαζί με οφέλη, και καμία από τις οποίες δεν εγγυάται πλήρως την επίτευξη των στόχων του πολέμου:

1. **Ενίσχυση της τρέχουσας πολιτικής αύξησης της στρατιωτικής πίεσης στη Χαμάς**, προκειμένου να εξαναγκαστεί να αποδεχθεί το σχέδιο κατάπαυσης του πυρός που προτάθηκε από τους μεσολαβητές και έγινε αποδεκτό από το Ισραήλ. Αυτό περιλαμβάνει προσπάθειες αποδυνάμωσης της οικονομικής βάσης της Χαμάς και του ελέγχου της επί του πληθυσμού μέσω ενθάρρυνσης της μετακίνησης προς τα νότια («η ανθρωπιστική πόλη» χρησιμοποιείται ως κωδική ονομασία για μεγάλη προστατευμένη περιοχή στη νότια Γάζα, σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο), προώθησης του ελέγχου επί των κέντρων διανομής βοήθειας του GHF, και διευκόλυνσης τοπικών πρωτοβουλιών (όπως η πολιτοφυλακή Αμπού Σαχάμπ στην ανατολική Ράφα) ώστε να αντικαταστήσουν τη Χαμάς ως αρχή διοίκησης σε συγκεκριμένες περιοχές.

Το πρόβλημα είναι ότι δεν είναι σαφές αν η εντατικοποίηση της πίεσης θα οδηγήσει τη Χαμάς στην αποδοχή των ισραηλινών απαιτήσεων εντός του βελτιωμένου πλαισίου Witkoff — μιας συμφωνίας για την απελευθέρωση περίπου των μισών ομήρων με αντάλλαγμα τη δέσμευση του Ισραήλ για δίμηνη κατάπαυση του πυρός, αποχώρηση από τη βόρεια Γάζα, απελευθέρωση μεγάλου αριθμού τρομοκρατών, συμπεριλαμβανομένων υψηλόβαθμων και επικίνδυνων, και σοβαρές διαπραγματεύσεις για τον τερματισμό του πολέμου. Στο πλαίσιο αυτό, η κατάπαυση του πυρός θα παραταθεί όσο συνεχίζονται οι διαπραγματεύσεις, και το Ισραήλ θα απαιτήσει τον αφοπλισμό της Χαμάς και την αποχώρηση της ηγεσίας της από τη Λωρίδα.

Εν τω μεταξύ, το Ισραήλ αντιμετωπίζει αυξανόμενη διεθνή πίεση και φθίνουσα διεθνή υποστήριξη, ακόμη και από τις Ηνωμένες Πολιτείες. Στο πεδίο, ο πόλεμος συνεχίζει να επιφέρει απώλειες στο IDF.

Εάν η διάλυση της Χαμάς μπορεί να επιτευχθεί μέσω διαπραγματευτικής συμφωνίας, αυτό θα ήταν το πιο επιθυμητό αποτέλεσμα, καθώς θα μπορούσε να οδηγήσει τόσο στην απελευθέρωση των ομήρων όσο και στον τερματισμό του πολέμου. Η τρέχουσα αισιοδοξία που περιβάλλει την πιθανότητα μιας τέτοιας συμφωνίας βασίζεται στην υπόθεση ότι τα σφοδρά πλήγματα που έχει υποστεί η Χαμάς — η συνεχιζόμενη διάβρωση του ελέγχου της επί του πληθυσμού, η αποδυνάμωση του ιρανικού άξονα αντίστασης και η ευρείας κλίμακας καταστροφή που έχει υποστεί ο πληθυσμός και οι υποδομές της Γάζας — ενδέχεται να την εξαναγκάσουν να αποδεχθεί τις προϋποθέσεις που έχουν τεθεί από το Ισραήλ και τις Ηνωμένες Πολιτείες για την απελευθέρωση των ομήρων και, εν τέλει, για τον τερματισμό του πολέμου. Ωστόσο, εάν η Χαμάς συνεχίσει να αρνείται τη συμφωνία, η εντεινόμενη πίεση θα οδηγήσει τελικά στην κατάρρευση των στρατιωτικών και διοικητικών της δυνατοτήτων,

σύμφωνα με τους καθορισμένους στόχους του πολέμου — χωρίς να τεθούν σε σοβαρό κίνδυνο οι ζωές των εναπομεινάντων ομήρων και ενδεχομένως διευκολύνοντας την απελευθέρωση ορισμένων χωρίς διαπραγματεύσεις, και χωρίς το Ισραήλ να αναλάβει τον έλεγχο του πληθυσμού της Γάζας ή να εγκαθιδρύσει στρατιωτική διοίκηση.

2. **Μια συμφωνία βασισμένη στην αποδοχή των όρων της Χαμάς για την απελευθέρωση όλων των ομήρων.** Αυτή η επιλογή θα συνεπαγόταν τον τερματισμό του πολέμου, την εξασφάλιση της απελευθέρωσης όλων των ομήρων, πλήρη αποχώρηση του Ισραήλ από τη Γάζα, την παραμονή της Χαμάς ως κύριας στρατιωτικής δύναμης στη Λωρίδα της Γάζας και την απελευθέρωση πολλών ακόμη τρομοκρατών από τις ισραηλινές φυλακές. Το σενάριο αυτό απολαμβάνει υποστήριξης από πολλές οικογένειες των ομήρων και τμήματα του ισραηλινού κοινού και πολιτικού συστήματος.

Οι υποστηρικτές αυτής της επιλογής τονίζουν αρκετά βασικά πλεονεκτήματα. Σε αυτά περιλαμβάνεται η απελευθέρωση των ομήρων, την οποία θεωρούν έκφραση αμοιβαίας ευθύνης και δέσμευσης του κράτους προς τους πολίτες του· ο τερματισμός του πολέμου ως τρόπος αποτροπής περαιτέρω απώλειας ζωών μεταξύ των στρατιωτών· η μείωση της κόπωσης τόσο του στρατού όσο και του κοινού· η άμβλυνση του οικονομικού βάρους που προκαλεί ο πόλεμος άμεσα και έμμεσα (παρατεταμένη επιστράτευση, περιορισμένες αεροπορικές επιχειρήσεις, κλείσιμο του λιμανιού του Εϊλάτ)· καθώς και η βελτίωση της επιδεινούμενης εικόνας του Ισραήλ στο εξωτερικό και η μείωση της δυσανάλογης ζημιάς που, κατά την άποψή τους, έχει προκαλέσει το Ισραήλ στις υποδομές και τον πληθυσμό της Γάζας.

Αν και οι υποστηρικτές αυτής της επιλογής αναγνωρίζουν ότι δεν θα ικανοποιήσει τους υπόλοιπους στόχους του πολέμου, υποστηρίζουν ότι η ζημιά που έχει ήδη προκληθεί στη Χαμάς και η αυστηρή πολιτική ασφάλειας του Ισραήλ — με κεντρικό άξονα την επιβολή και την επιχειρησιακή ελευθερία για την αποτροπή επανεξοπλισμού της Χαμάς — θα αποτρέψουν πιθανότατα ένα νέο γεγονός τύπου 7ης Οκτωβρίου. Πιστεύουν επίσης ότι είναι δυνατή η εγκατάσταση σώματος διακυβέρνησης για την αντικατάσταση της Χαμάς σε πολιτικά ζητήματα, αποτελούμενου από αραβικούς, παλαιστινιακούς και διεθνείς φορείς, και ότι η ανοικοδόμηση της Λωρίδας (υποθέτοντας ότι το σχέδιο «εθελοντικής μετανάστευσης» θα εφαρμοστεί μόνο περιορισμένα) μπορεί να εξαρτηθεί από την αποχή των Παλαιστινίων από μελλοντική στρατιωτική δράση.

Ωστόσο, η ανάλυση της παρούσας κατάστασης μάχης, οι γνώσεις από μήνες πολέμου και διαπραγματεύσεων, καθώς και η προϋπάρχουσα γνώση της Χαμάς, της ιδεολογίας της και των προσπαθειών της για αποκατάσταση των καταστροφικών στρατιωτικών της ικανοτήτων, δείχνουν ότι οι προσδοκίες για τέτοια συμφωνία και για τόσο θεμελιώδη μεταστροφή της θέσης της Χαμάς είναι υπερβολικά αισιόδοξες. Αυτή η αισιοδοξία δεν συνάδει επίσης με τη στάση και τη συμπεριφορά του Κατάρ. Το Κατάρ δεν έχει ακόμη ασκήσει μέγιστη πίεση στην ηγεσία της Χαμάς και το συμφέρον του παραμένει στη

διατήρηση της επιβίωσης της Χαμάς ως σημαντικής δύναμης στη Γάζα και ευρύτερα στην παλαιστινιακή σφαίρα. Ενθαρρυσμένη από την υποστήριξη του Κατάρ, η ηγεσία της Χαμάς συνεχίζει να τηρεί αδιάλλακτες θέσεις στις διαπραγματεύσεις και προετοιμάζεται να παραμείνει επιδραστική στη Γάζα ακόμα και μετά το πέρας του πολέμου.

Ακόμη και αν επιτευχθεί συμφωνία για την επιστροφή όλων των ομήρων, τον τερματισμό του πολέμου και τον αφοπλισμό της Χαμάς, θα παρέμεναν σημαντικές αμφιβολίες σχετικά με την προθυμία και την ικανότητα της Χαμάς να απελευθερώσει όλους τους ομήρους. Οι όμηροι αποτελούν το πολυτιμότερο διαπραγματευτικό χαρτί της Χαμάς, χρησιμεύουν ως εγγύηση για την επιβίωσή της και ως αποτρεπτικός παράγοντας έναντι μιας ευρείας ισραηλινής στρατιωτικής επιχείρησης, λόγω του φόβου πρόκλησης βλάβης σε αυτούς. Συνεπώς, η Χαμάς ενδέχεται να μην προχωρήσει γρήγορα στην απελευθέρωσή τους και αναμένεται να απαιτήσει αμερικανικές εγγυήσεις ως όρο για την υλοποίηση αυτής της απαίτησης. Ακόμη και αν συμφωνήσει, ενδέχεται να μην είναι σε θέση να το πράξει. Είναι πιθανό ότι δεν βρίσκονται όλοι οι όμηροι — ιδίως οι νεκροί — στην κατοχή της Χαμάς. (Για παράδειγμα, στις 22 Ιουλίου 2025, η Ισλαμική Τζιχάντ ανέφερε ότι είχε χάσει επαφή με τους απαγωγείς ενός εκ των ομήρων.)

Επιπλέον, αυτή η επιλογή δεν απαντά στην ανησυχία ότι η Χαμάς θα παρουσιάσει τη νέα πραγματικότητα ως νίκη και δικαίωση για την επίθεση της 7ης Οκτωβρίου, ενισχύοντας περαιτέρω την επιθυμία της για στρατιωτική ανασυγκρότηση και για νέα επίθεση. Αυτό ευθυγραμμίζεται με τις δηλώσεις των ηγετών της και τα κυρίαρχα αισθήματα στο μεγαλύτερο μέρος της παλαιστινιακής κοινής γνώμης, όπως αποτυπώνονται σε δημοσκοπήσεις του Παλαιστινιακού Κέντρου Έρευνας Πολιτικής και Δημοσκοπήσεων (PSR) υπό τη διεύθυνση του Δρ. Καλίλ Σικακί από τις 7 Οκτωβρίου 2023.

Οι δημοσκοπήσεις αυτές δείχνουν ότι μια πλειοψηφία Παλαιστινίων υποστηρίζει τον ένοπλο αγώνα και τις συνεχιζόμενες επιθέσεις κατά Ισραηλινών, ενώ η πλειοψηφία αντιτίθεται κατηγορηματικά στον αφοπλισμό της Χαμάς, ακόμη και σε αντάλλαγμα για τον τερματισμό του πολέμου.

Οι υποστηρικτές αυτής της επιλογής πιστεύουν ότι η απειλή μπορεί να αντιμετωπιστεί μέσω της ενίσχυσης της στρατιωτικής ετοιμότητας του Ισραήλ γύρω από τη Γάζα και της αποφυγής των λαθών που οδήγησαν στην 7η Οκτωβρίου. Εάν η αποτροπή αποτύχει, υποστηρίζουν, το Ισραήλ μπορεί να ξεκινήσει νέα εκστρατεία κατά της Χαμάς — με την ελπίδα ότι πλέον η Χαμάς δεν θα κρατά Ισραηλινούς ομήρους. Οι υποστηρικτές αυτής της επιλογής φαίνεται να υποβαθμίζουν τους περιορισμούς που θα αντιμετώπιζε το Ισραήλ αν χρειαζόταν να επαναλάβει τον πόλεμο, ιδίως υπό την πιθανή παρουσία αραβικής πολυεθνικής δύναμης — ίσως με τη στήριξη διεθνούς δύναμης — και αμερικανικών εγγυήσεων, καθώς ο Πρόεδρος Τραμπ θεωρεί τον τερματισμό του πολέμου ουσιώδη για τη διαμόρφωση μιας νέας περιφερειακής αρχιτεκτονικής.

Επιπλέον, η σύγκριση με την πολιτική επιβολής του Ισραήλ στον Λίβανο μετά τη συμφωνία κατάπαυσης του πυρός του Νοεμβρίου 2024 είναι εσφαλμένη για αρκετούς λόγους. Πρώτον, η Χεζμπολάχ δεν είναι η κυρίαρχη εξουσία

στον Λίβανο, ενώ η Χαμάς ασκεί de facto εξουσία στη Λωρίδα της Γάζας από τότε που την κατέλαβε. Δεύτερον, ο στόχος του πολέμου με τη Χεζμπολάχ ήταν η σημαντική αποδυνάμωση των στρατιωτικών της δυνατοτήτων και όχι η ανατροπή της οργάνωσης, ενώ στη Γάζα ο στόχος παραμένει η πλήρης διάλυση της Χαμάς ως οργανωμένης στρατιωτικής και διοικητικής οντότητας. Τρίτον, η συμφωνία με τον Λίβανο υπεγράφη μεταξύ του Ισραήλ και της κυβέρνησης του Λιβάνου, η οποία, με την υποστήριξη των Ηνωμένων Πολιτειών και της Γαλλίας, εργάζεται για τον αφοπλισμό και την αποδυνάμωση της Χεζμπολάχ. Τέλος, το Ισραήλ διαθέτει επίσης παράλληλη συμφωνία με τις Ηνωμένες Πολιτείες, που του επιτρέπει να αποτρέπει τον επανεξοπλισμό της Χεζμπολάχ και να απαντά σε παραβιάσεις, αν η κυβέρνηση ή ο στρατός του Λιβάνου δεν είναι πρόθυμοι ή ικανοί να δράσουν. Αντιθέτως, στην περίπτωση συμφωνίας με τη Χαμάς, είναι απίθανο οι Ηνωμένες Πολιτείες να είναι σε θέση να προσφέρουν στη Χαμάς εγγυήσεις κατά της επανέναρξης των εχθροπραξιών ενώ ταυτόχρονα υπογράφουν παράλληλη συμφωνία με το Ισραήλ που θα του επιτρέπει να ενεργεί εναντίον της Χαμάς. Συνεπώς, μπορεί να υποθεθεί ότι η Χαμάς θα απορρίψει κατηγορηματικά οποιαδήποτε τέτοια ρύθμιση.

3. **Πλήρης Κατάληψη της Λωρίδας της Γάζας και Εγκαθίδρυση Προσωρινής Στρατιωτικής Διοίκησης.** Υπό την προϋπόθεση ότι η επιλογή Α αποτύχει και η Χαμάς αρνηθεί να παραιτηθεί από τον

στρατιωτικό και, ουσιαστικά, πολιτικό της έλεγχου επί της Γάζας, ως μέρος οποιασδήποτε συμφωνίας απελευθέρωσης ομήρων ή τερματισμού του πολέμου, οι υποστηρικτές αυτής της επιλογής υποστηρίζουν ότι το Ισραήλ πρέπει να επιβάλει τους όρους του στη Λωρίδα μέσω προσωρινής κατοχής και εγκαθίδρυσης στρατιωτικής διοίκησης που θα διαχειριστεί τις ανάγκες των κατοίκων για χρονική περίοδο περίπου δύο ετών. Η προσέγγιση αυτή προϋποθέτει ότι το Ισραήλ θα καταφέρει να πείσει τους περιφερειακούς εταίρους του ότι δεν έχει εδαφικές διεκδικήσεις στη Γάζα και ότι δεσμεύεται να υποστηρίξει μια πολιτική εναλλακτική διακυβέρνησης και μια διαδικασία ανοικοδόμησης, εξασφαλίζοντας παράλληλα περιφερειακή συνδρομή και αναγκαία διεθνή στήριξη.

Οι εναλλακτικές διακυβέρνησης που θα παρουσιαστούν πρέπει να είναι αποδεκτές από το Ισραήλ. Ένα φάσμα μοντέλων μπορεί να εξεταστεί, συμπεριλαμβανομένων λύσεων που δεν βασίζονται σε έναν ενιαίο διοικητικό φορέα για ολόκληρη τη Λωρίδα. Αυτά μπορεί να περιλαμβάνουν τοπικές λύσεις διακυβέρνησης για συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές ή ένα υβριδικό σχήμα, που θα συνδυάζει **τοπική διακυβέρνηση με ομοσπονδιακό μοντέλο**, στο οποίο η Γάζα θα αντιμετωπίζεται ως **ενιαία γεωγραφική και ειδική περιοχή**. Θα μπορούσε επίσης να συμπεριλάβει προσπάθειες δημιουργίας συνθηκών για τουλάχιστον μερική εφαρμογή του **σχεδίου Τραμπ για «εθελοντική μετανάστευση» Παλαιστινίων από τη Γάζα**.

Η επιλογή της κατοχής και της επιβολής στρατιωτικού νόμου δεν είναι συνώνυμη με τη συνέχιση του πολέμου. Αντιθέτως, η κατοχή της Λωρίδας της Γάζας και η εγκαθίδρυση προσωρινής στρατιωτικής διοίκησης αποτελούν την πράξη τερματισμού του πολέμου και μετάβασης στη φάση καθιέρωσης εναλλακτικού μοντέλου διακυβέρνησης αντί της Χαμάς και δημιουργίας των συνθηκών για την έναρξη της διαδικασίας ανοικοδόμησης της Λωρίδας. Ο τερματισμός του παρόντος πολέμου δεν σημαίνει τον τερματισμό των αντιτρομοκρατικών ενεργειών για την αποτροπή εγκαθίδρυσης μελλοντικής τρομοκρατικής υποδομής στη Γάζα. Αντιθέτως, σηματοδοτεί τη **μετάβαση σε έναν διαφορετικό τύπο πολέμου, παρόμοιο με την κατάσταση στη Ιουδαία και Σαμάρεια**.

Σε στρατηγικό επίπεδο, η κατοχή χωρίς στρατιωτική διοίκηση είναι αναποτελεσματική. Ο διττός σκοπός μιας στρατιωτικής διοίκησης είναι να αποτρέψει την ανασυγκρότηση της Χαμάς και να διακόψει τους δεσμούς της οργάνωσης με τον άμαχο πληθυσμό, που αποτελεί τη βάση ισχύος της λόγω του ελέγχου που ασκεί επί της ανθρωπιστικής βοήθειας. Ο στόχος είναι να πεισθεί το κοινό της Γάζας ότι η Χαμάς δεν πρόκειται να επιστρέψει, ανοίγοντας έτσι τον δρόμο για την **ανάληψη της πολιτικής διακυβέρνησης από νέους φορείς**. Είναι σημαντικό η στρατιωτική διοίκηση να σχεδιαστεί εξ αρχής ως προσωρινό στρατιωτικό καθεστώς βάσει του διεθνούς δικαίου, με σαφώς οριοθετημένη εντολή περιορισμένη στις υποχρεώσεις που επιβάλλει ο νόμος. Ο σκοπός της θα είναι ξεκάθαρα επικεντρωμένος στην εγκαθίδρυση αποτελεσματικού ελέγχου επί της επικράτειας, που περιλαμβάνει την άσκηση ορισμένων κυβερνητικών λειτουργιών.

Σύμφωνα με την κατανόησή μας, **το διεθνές δίκαιο (και ειδικά το Άρθρο 55 των Συμβάσεων της Γενεύης)** απαιτεί από τη στρατιωτική διοίκηση να εξασφαλίζει νερό, τροφή, φάρμακα και στέγαση, και να εγγυάται ότι οι συνθήκες διαβίωσης του τοπικού πληθυσμού δεν θα είναι χειρότερες από ό,τι πριν από την κατοχή.

Επίσης, απαγορεύει τη χρήση τοπικών πόρων και υποδομών για στρατιωτικούς σκοπούς, εκτός ειδικών περιστάσεων. Μια σαφής δήλωση του Ισραήλ που θα επιβεβαιώνει τον προσωρινό χαρακτήρα της στρατιωτικής διοίκησης θα πρέπει **να συνοδεύεται από αναμφίβολο μήνυμα ότι το Ισραήλ δεν έχει εδαφικές διεκδικήσεις ούτε πρόθεση επανεγκατάστασης εβραϊκών οικισμών στη Λωρίδα της Γάζας**. Επιπλέον, το Ισραήλ οφείλει να υπογραμμίσει τους δύο πρωταρχικούς στόχους της στρατιωτικής διοίκησης:

την αποτροπή της επανεγκαθίδρυσης της Χαμάς ως αποτελεσματικής εξουσίας και τη δημιουργία συνθηκών για εναλλακτική διακυβέρνηση και την έναρξη της διαδικασίας ανοικοδόμησης.

Δηλώσεις ηγετών της Χαμάς δείχνουν ότι, κατά την έναρξη της επίθεσης της 7ης Οκτωβρίου, ανέμεναν ισχυρή ισραηλινή απάντηση και είχαν προετοιμαστεί γι' αυτήν, ενσωματώνοντας σε πληθυσμιακές περιοχές και κατασκευάζοντας εκτεταμένο δίκτυο σπηλαίων για υποστήριξη μακρόχρονου ανταρτοπόλεμου, παρουσιάζοντας παράλληλα τις ισραηλινές ενέργειες ως εγκλήματα πολέμου. Ωστόσο, η Χαμάς υπέθεσε ότι το Ισραήλ θα απέφυγε την πλήρη κατάληψη της Λωρίδας, λόγω του υψηλού κόστους. Ο Έλι Λίμπερμαν, σε άρθρο του για τους λόγους αποτυχίας της προειδοποίησης της 7ης Οκτωβρίου, προσφέρει παρόμοια εξήγηση ως προς την εκτίμηση των Σίνουαρ και άλλων ηγετών της Χαμάς για την αναμενόμενη ισραηλινή απάντηση. Η επιβεβαίωση αυτής της υπόθεσης — επίσης δικαιολογημένη από τον κίνδυνο που συνιστούν οι όμηροι — αποτέλεσε το δίχτυ ασφαλείας της Χαμάς, διασφαλίζοντας ότι ο έλεγχος επί της επικράτειας και του πληθυσμού, όσο κι αν είχε αποδυναμωθεί, δεν απειλήθηκε ουσιαστικά καθ' όλη τη διάρκεια του πολέμου. Οι όμηροι, αρχικά μέσο πίεσης για την προώθηση των ευρύτερων στόχων της Χαμάς, λειτούργησαν επίσης ως εργαλείο αποτροπής της κατάληψης της Λωρίδας και της ανατροπής της Χαμάς από την εξουσία.

Τα πλεονεκτήματα αυτής της επιλογής είναι ξεκάθαρα. Είναι η μόνη που ενδέχεται, έστω και προσωρινά, να επιτρέψει την επίτευξη των στόχων του πολέμου κατά της Χαμάς: την άμεση κατάρρευση των στρατιωτικών και διοικητικών της δυνατοτήτων, και συνεπώς την εξάλειψη της τρομοκρατικής απειλής από τη Γάζα κατά του ισραηλινού εδάφους, καθώς και τη δημιουργία των συνθηκών που θα επιτρέψουν την ασφαλή επιστροφή των κατοίκων στις οικίες τους στις κοινότητες πέριξ της Γάζας. Όσον αφορά τις συνθήκες για την απελευθέρωση των ομήρων, αν και οι επιχειρήσεις του IDF ενδέχεται να ενέχουν κίνδυνο ακούσιας βλάβης ή πρόκλησης αντίδρασης από τη Χαμάς, θα μπορούσαν επίσης να εξαναγκάσουν την υπόλοιπη ηγεσία της Χαμάς να αναγνωρίσει τη ματαιότητα της συνέχισης του πολέμου και να δώσει προτεραιότητα στην επιβίωσή της και στην πιθανότητα ανασυγκρότησης της οργάνωσης εκτός Γάζας. Αναμένεται ότι η Χαμάς θα κρατήσει ζωντανούς τους ομήρους, καθώς αποτελούν το κύριο διαπραγματευτικό της χαρτί. Ο έλεγχος

του Ισραήλ θα μπορούσε επίσης να ενθαρρύνει Παλαιστινίους που διαθέτουν σχετικές πληροφορίες να τις κοινοποιήσουν, κάτι που αποφεύγουν όσο δεν έχουν πεισθεί ότι οι ενέργειες του Ισραήλ θα αφαιρέσουν από τη Χαμάς τον έλεγχο επί του πληθυσμού.

Ωστόσο, πρέπει να αναγνωριστούν και τα μειονεκτήματα αυτής της επιλογής. Πρώτον, αν και οι αντίπαλοί της ενδέχεται να υπερβάλλουν ως προς το οικονομικό και στρατιωτικό της κόστος, με ορισμένους να αναφέρουν εκτιμήσεις της τάξης των 40 δισεκατομμυρίων NIS ετησίως και την ανάγκη για τέσσερις μεραρχίες του IDF, στην πραγματικότητα τα ποσά είναι πιθανότατα πολύ χαμηλότερα. Παρ' όλα αυτά, είναι σαφές ότι αυτή η προσέγγιση θα απαιτήσει σημαντική και διαρκή οικονομική επένδυση, επιπλέον της στρατιωτικής εμπλοκής και των πόρων. Το βάρος για τον IDF θα είναι σημαντικό, καθώς ο έλεγχος μιας πυκνοκατοικημένης περιοχής απαιτεί τη μακροχρόνια ανάπτυξη αξιολογής στρατιωτικής δύναμης, ακόμη κι αν είναι μικρότερη από τις τέσσερις μεραρχίες. Βάσει της εκτίμησής μας, δύο μεραρχίες θα αρκούσαν για την εγκαθίδρυση και διατήρηση του ελέγχου επί της επικράτειας.

Επιπλέον, **μια πλήρης κατάληψη θα μπορούσε να πλήξει περαιτέρω τη διεθνή εικόνα του Ισραήλ**, εκτός αν συνοδεύεται από περιφερειακή υποστήριξη από αραβικά κράτη και από τις Ηνωμένες Πολιτείες. Σε εσωτερικό επίπεδο, ενδέχεται να οξύνει τις διαιρέσεις στο εσωτερικό του Ισραήλ και να ενισχύσει την αβεβαιότητα ως προς τη μετάβαση σε πολιτική διακυβέρνηση. Παρά τις προκλήσεις αυτές, το Ισραήλ θα εξακολουθεί να φέρει την ευθύνη για την αποτροπή επανεμφάνισης τρομοκρατικών δικτύων στη Γάζα.

Το Νόημα της Επιλογής Ανάμεσα στις Εναλλακτικές

Η επιλογή ανάμεσα στις τρεις εναλλακτικές — την **κλιμάκωση του πολέμου, την αποδοχή των όρων της Χαμάς για την απελευθέρωση των ομήρων ή την επιβολή στρατιωτικής διοίκησης επί της Λωρίδας της Γάζας** (καθεμία με διάφορες ενδιάμεσες εκδοχές) — είναι δύσκολη. Καμία από τις επιλογές δεν εγγυάται την επίτευξη όλων των στόχων του πολέμου και κάθε μία συνεπάγεται σημαντικά κόστη. Το προφανές πλεονέκτημα της πρώτης επιλογής είναι ότι επιτρέπει τη σταδιακή επίτευξη των στόχων, αναβάλλοντας την οριστική απόφαση ανάμεσα στις άλλες δύο

επιλογές. Επιπλέον, επιτρέπει τη διατήρηση των συνεννοήσεων με την κυβέρνηση των Ηνωμένων Πολιτειών, οι οποίες είναι κρίσιμες και για άλλα μέτωπα.

Ωστόσο, δεδομένων των συνεχιζόμενων δυσκολιών στην επίτευξη συμφωνίας με τη Χαμάς — και της ανησυχίας ότι μια τέτοια συμφωνία ενδέχεται να αποτύχει στην απελευθέρωση όλων των ομήρων ενώ θα επιτρέψει στη Χαμάς να ανακάμψει και να σταματήσει τη διάβρωση του ελέγχου της επί του πληθυσμού, τον οποίο θεωρεί ως τη βασική απειλή — υπογραμμίζεται η ανάγκη διασφάλισης ότι οποιαδήποτε συμφωνία θα αποφύγει τέτοια αποτελέσματα. Το Ισραήλ πρέπει να εντείνει την άμεση πίεση επί της Χαμάς, συμπεριλαμβανομένης της πίεσης μέσω του Κατάρ, το οποίο δεν έχει ακόμη ασκήσει τη μέγιστη πίεση επειδή οι Ηνωμένες Πολιτείες δεν το έχουν ζητήσει, και να προετοιμαστεί για εναλλακτικές πορείες δράσης εάν οι διαπραγματεύσεις αποτύχουν.

Εάν οι συνομιλίες καταρρεύσουν, το λογικό επόμενο βήμα θα ήταν η πλήρης κατάληψη της Γάζας υπό προσωρινή στρατιωτική διοίκηση. Ο IDF και η πολιτική ηγεσία φαίνεται να κινούνται προς αυτή την κατεύθυνση, αλλά θα πρέπει να υλοποιηθεί ως υπολογισμένη, στρατηγική απόφαση και όχι ως αντίδραση σε μεταβαλλόμενες συνθήκες, με αυξανόμενα εσωτερικά και διεθνή κόστη.

Δύο εναλλακτικές προς την εν λόγω πρόταση υπάρχουν. Η μία περιλαμβάνει την **κατάληψη περίπου του 70% της Γάζας και την επιβολή στρατιωτικής διοίκησης** εκεί, ενώ τα υπόλοιπα — κυρίως η **Πόλη της Γάζας και τα κεντρικά προσφυγικά στρατόπεδα** — **θα τεθούν υπό πολιορκία**, με δυνατότητα εκκένωσης των αμάχων μέσω επιτηρούμενων ανθρωπιστικών διαδρόμων και εφαρμογή στρατιωτικής πίεσης για να εξαναγκαστεί η Χαμάς σε παράδοση ή καταστροφή. **Η δεύτερη επιλογή είναι η πλήρης κατάληψη** και ενοποιημένη στρατιωτική διοίκηση. Η σταδιακή προσέγγιση προσφέρει χρόνο για οργάνωση και προσαρμογή και μπορεί να μειώσει τη φθορά του IDF, αλλά το μειονέκτημα είναι ότι απαιτεί μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Ο στρατός πρέπει να παρουσιάσει και τις δύο επιλογές και η πολιτική ηγεσία να τις αξιολογήσει εντός ευρύτερου πλαισίου, πέρα από στρατιωτικές εκτιμήσεις.

Η απόφαση για πλήρη κατάληψη της Γάζας θα κατέρριπτε τη θεμελιώδη λογική της Χαμάς: ότι το Ισραήλ είναι απίθανο να προβεί σε τέτοια ενέργεια. Εάν η Χαμάς και οι κάτοικοι της Γάζας πεισθούν ότι το Ισραήλ είναι αποφασισμένο να ακολουθήσει αυτή την πορεία, οι πιθανότητες επίτευξης συμφωνίας με τη Χαμάς — με όρους πολύ πιο κοντά στις ισραηλινές απαιτήσεις — θα αυξάνονταν σημαντικά, όπως και η πολιτική συνεργασία των αμάχων με το Ισραήλ.

Τελική Παρατήρηση

Κάθε απόφαση είναι θεμιτή. Όσοι εκφράζουν διαφορετικές απόψεις επιδιώκουν όλοι το συμφέρον του Ισραήλ και οι θέσεις τους αντανακλούν διαφορετικές παραμέτρους και αναλύσεις της κατάστασης. Σε κάθε περίπτωση, και ιδίως σε αυτή την κρίσιμη στιγμή απόφασης, η συγκριτική συζήτηση μεταξύ των εναλλακτικών πρέπει να βασίζεται σε δεδομένα και ώριμη ανάλυση. Οι υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων πρέπει να κάνουν τις απαραίτητες επιλογές και να τις υποστηρίξουν, αντί να παρασυρθούν από συνθήκες που θα μπορούσαν να έχουν διαμορφωθεί συνειδητά προ πολλού. Αυτή η σύσταση ισχύει για οποιαδήποτε πορεία δράσης και αν τελικά υιοθετήσει η πολιτική ηγεσία — εφόσον αποφασίσει.

Οι απόψεις που εκφράζονται στις δημοσιεύσεις του INSS ανήκουν αποκλειστικά στους συγγραφείς.

Κόμπι Μιχαέλ

Ο καθηγητής Κόμπι Μιχαέλ είναι ανώτερος ερευνητής στο INSS και επισκέπτης καθηγητής στο Διεθνές Κέντρο Μελετών Αστυνόμευσης και Ασφάλειας του Πανεπιστημίου της Νότιας Ουαλίας, Ηνωμένο Βασίλειο.

Γιοσί Κούπερμπασερ

Ταξίαρχος ε.α. Γιοσί Κούπερμπασερ είναι διευθυντής του Ινστιτούτου Στρατηγικής και Ασφάλειας της Ιερουσαλήμ (JISS).

inss.org.il